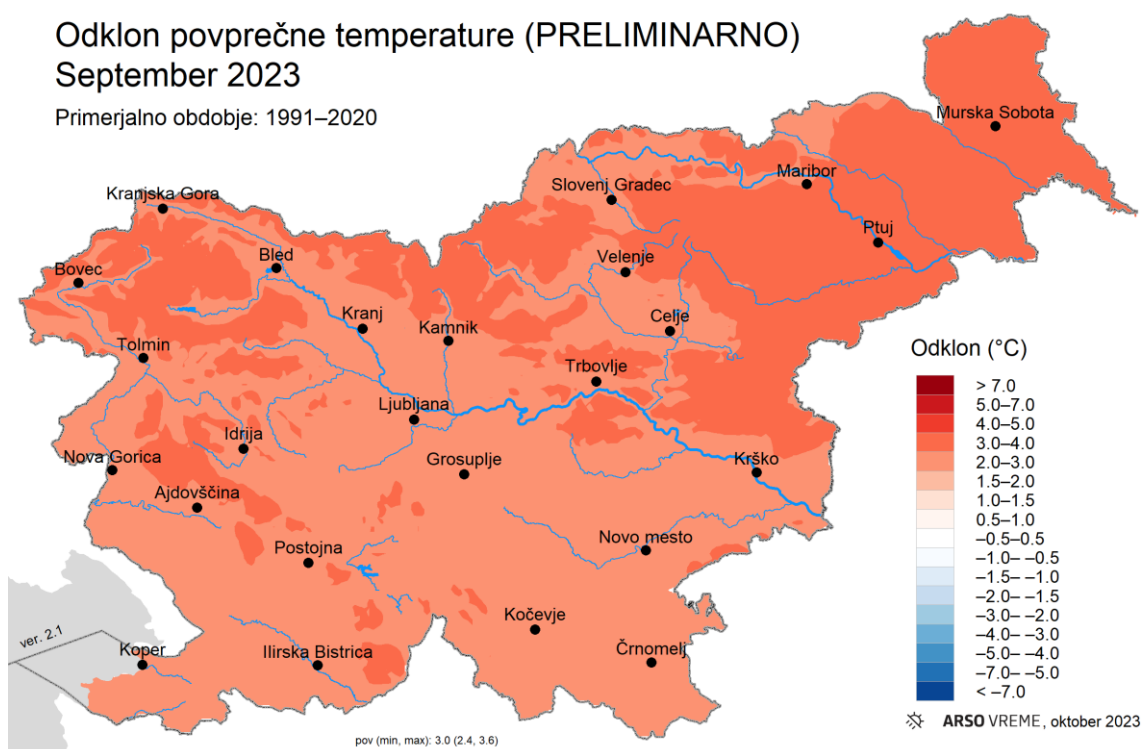

Podnebne značilnosti septembra 2023

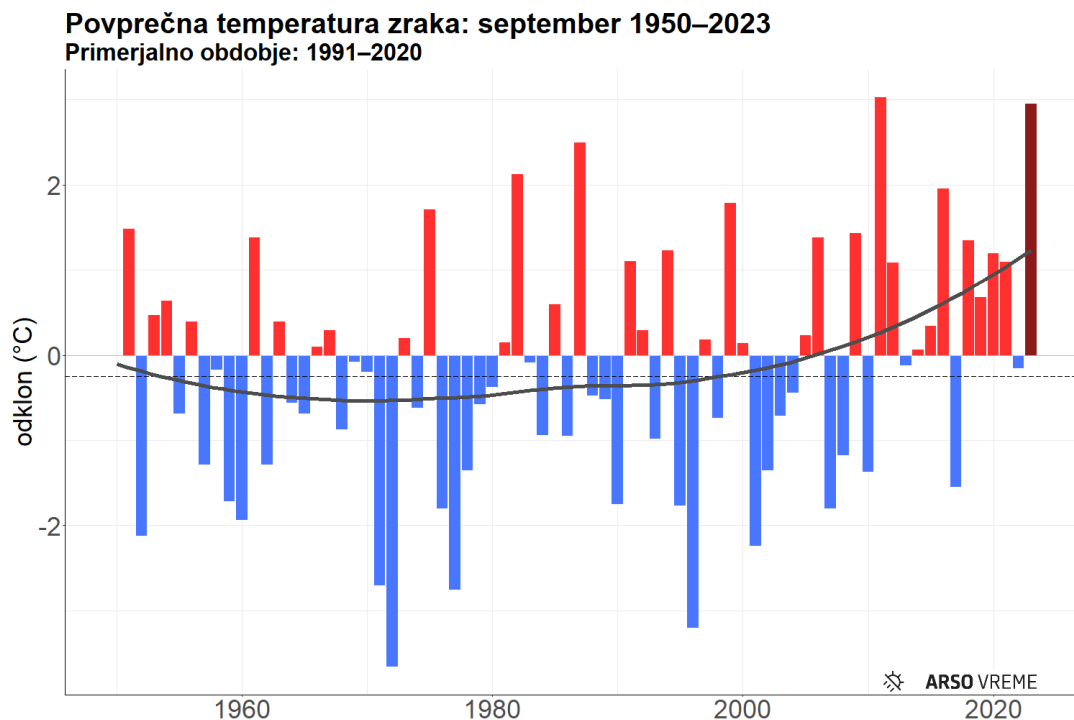
Po delnih in še ne povsem preverjenih podatkih je bil september na državni ravni temperaturno močno nadpovprečen, podpovprečno namočen in nadpovprečno osončen.

Odklon temperature zraka od povprečja primerjalnega obdobja 1991–2020 je na državni ravni znašal 3,0 °C, kar umešča september 2023 na verjetno drugo mesto najtoplejših vsaj od leta 1950. V tem 74-letnem obdobju je bil verjetno malenkost toplejši od letošnjega le september 2011, in sicer z istim odklonom, izračunanim na eno decimalno mesto. Nekoliko hladnejši od omenjenih septembrov je bil september 1987, z odklonom 2,5 °C. Najhladnejši september v tem obdobju je bil leta 1972, z odklonom –3,6 °C, negativni odklon nad 3 °C pa je imel še september 1996 (–3,2 °C). Največji temperaturni odklon glede na primerjalno obdobje je bil letos v Alpah, višjih legah Trnovskega gozda in Snežnika ter severovzhodni Sloveniji, kjer je znašal od 3 do 4 °C, drugod pa je bil med 2 in 3 °C. V zadnjem 12-mesečnem obdobju sta bila le dva meseca (april in maj) hladnejša od povprečja, vsi ostali so bili nadpovprečno topli.

Glede na temperaturni razpon v obdobju 1991–2020 je bil september v Alpah in severovzhodni Sloveniji izjemno topel (zgornja dva centila), drugod pa zelo topel (nad 75. centilom). Septembrski temperaturni trend je do približno začetka tega tisočletja praktično ničelen, od takrat pa se septembrska temperatura viša in so se septembru ogreli za okrog 1,5 °C. V tem tisočletju smo imeli 13 nadpovprečno in deset podpovprečno toplih septembrov.

Slika 1. Odklon povprečne temperature zraka septembra 2023 od povprečja tridesetletnega primerjalnega obdobja 1991–2020

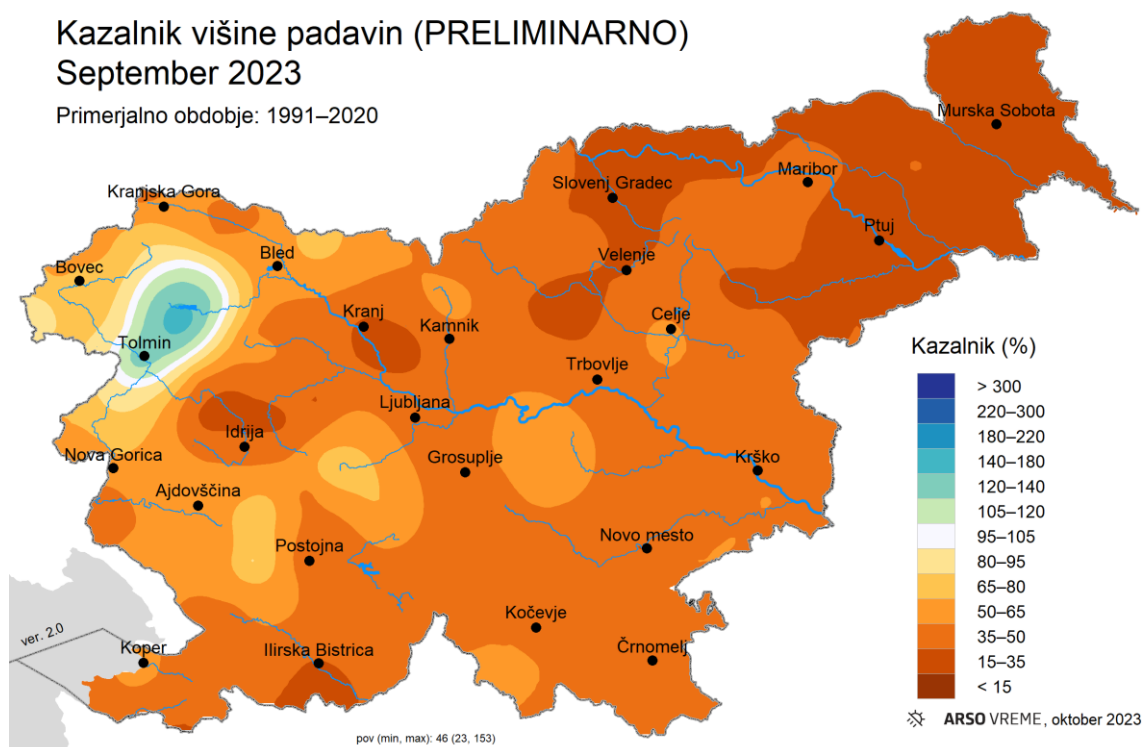

Slika 2. Odklon povprečne temperature zraka na državni ravni v septembrih 1950–2023 od povprečja tridesetletnega primerjalnega obdobja 1991–2020. Z rdečo so označeni nadpovprečno topli meseci, z modro hladnejši od povprečja. September 2023 je označen s temnejšo barvo. Povprečje prejšnjega primerjalnega obdobja 1981–2010 je označeno s črtkano vodoravnico.

Višina padavin je bila septembra na državni ravni močno pod dolgoletnim povprečjem, kazalnik višine padavin je znašal 46 %. To uvršča letošnji september med okoli 12 najbolj suhih od leta 1950. V tem obdobju je bil najmanj namočen september 1970, s kazalnikom 25 %, najbolj mokra pa sta bila septembra 2017 in 2010, oba z dvakratnikom septembrskega povprečja. Prostorsko gledano je glede na kazalnik padavin padlo najmanj padavin na severovzhodu države, kazalnik je tam dosegal vrednosti pod 35 %, v vzhodnem in osrednjem delu države je imel kazalnik vrednosti med 35 in 50 %, proti severozahodu pa se je njegova vrednost višala in dosegla tudi vrednosti nad 100 %, največ na Voglu (161 %). Te visoke vrednosti so posledica izjemno obilnih padavin s 25. na 26. september. Na Voglu je takrat v 24 urah padla rekordna količina padavin, doslej uradno izmerjena v Sloveniji (365 mm). Glede na razpon vrednosti v primerjalnem obdobju 1991–2020 je bil september v severovzhodni Sloveniji zelo suh (pod 10. centilom), ponekod izjemno suh (spodnja dva centila), v večjem delu države suh (pod 25. centilom), le na severozahodu večinoma normalen (med 25. in 75. centilom). Na omenjenem Voglu so namreč padavine dosegle 83. centil. Septemrska višina padavin se po rahlem padanju od 50. do 80. let prejšnjega stoletja postopoma povečuje. Štiri najbolj namočene septembre v tem obdobju smo imeli v tem tisočletju.

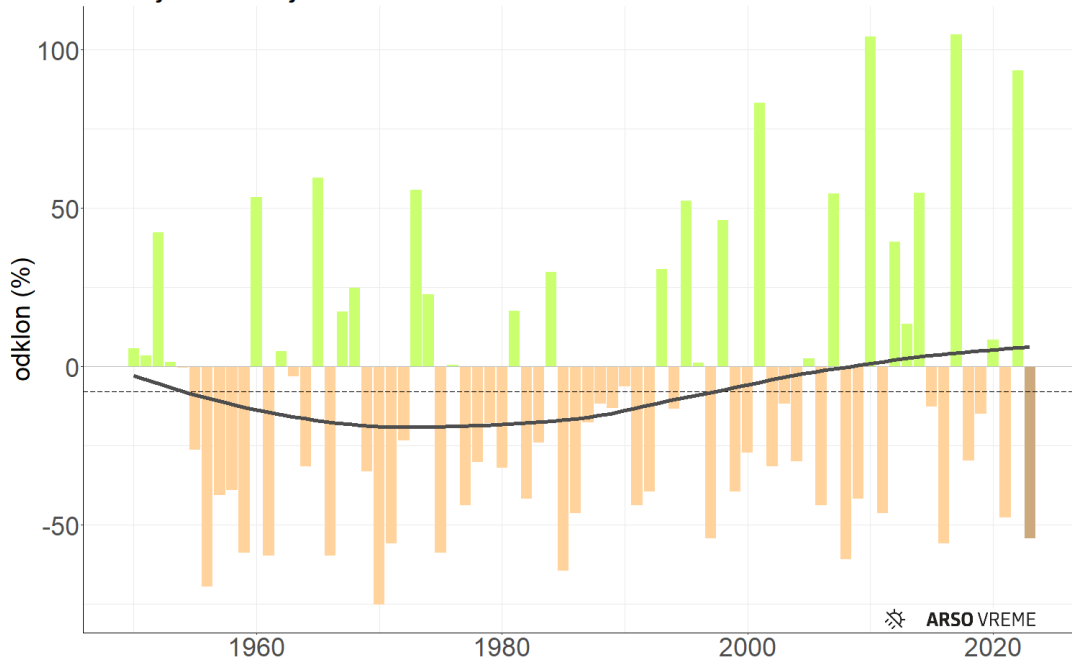
Kazalnik višine padavin (PRELIMINARNO) September 2023

Primerjalno obdobje: 1991–2020

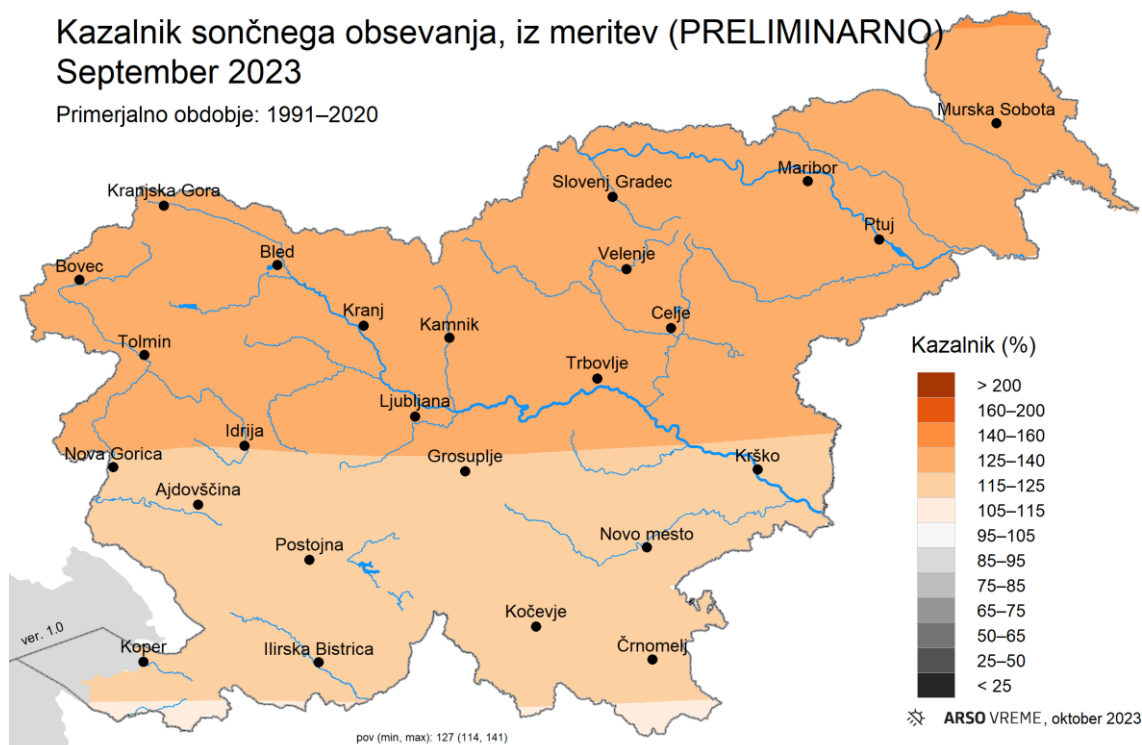
Slika 3. Kazalnik višine padavin septembra 2023 glede na povprečje tridesetletnega primerjalnega obdobja 1991–2020

Višina padavin: september 1950–2023 Primerjalno obdobje: 1991–2020

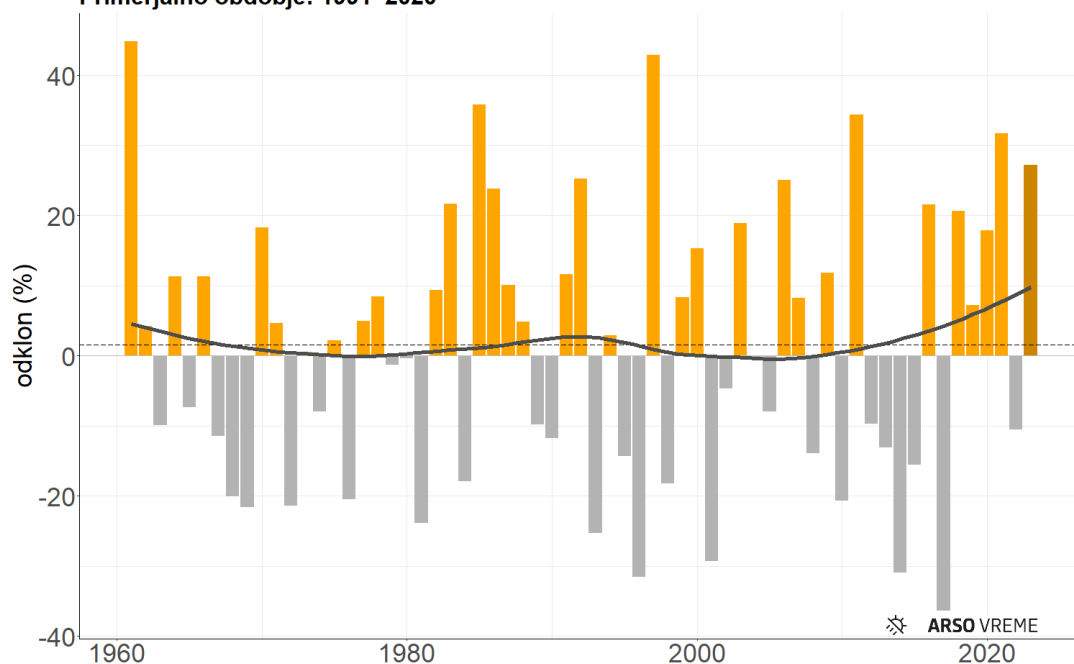
Slika 4. Relativni odklon višine padavin na državni ravni v septembrih 1950–2023 glede na povprečje tridesetletnega primerjalnega obdobja 1991–2020. Z zeleno so označeni nadpovprečno, z rjavo pa podpovprečno namočeni meseci. September 2023 je označen s temnejšo barvo. Povprečje prejšnjega referenčnega obdobja 1981–2010 je označeno s črtkano vodoravnico.

Ob visoki temperaturi zraka in malo padavinah je bilo septembra obilo sončnega vremena. Kazalnik trajanja sončnega obsevanja je na državni ravni znašal 127 %. To uvršča letošnji september na približno šesto mesto najbolj osončenih od leta 1961. V tem obdobju sta bila najbolj osončena septembra 1961 in 1997, s kazalnikoma 147 in 143 %, najmanj osončeni pa so bili septembri 2017, 1996 in 2014 s kazalniki 64, 68 in 69 %. Prostorsko gledano je bil kazalnik osončenosti največji na severu države, kjer je bil nad 130 %, in se je manjšal proti jugu, kjer je bil tudi pod 115 %. Glede na razpon vrednosti v obdobju 1991–2020 je bil september v severnem delu zelo osončen (nad 91. centilom), proti jugu pa precej osončen (nad 75. centilom). Osončenost večino obdobja po letu 1961 ne kaže izrazitega trenda, po letu 2010 pa narašča. V tem tisočletju je bilo do sedaj 11 nadpovprečno in 12 podpovprečno osončenih septembrov.

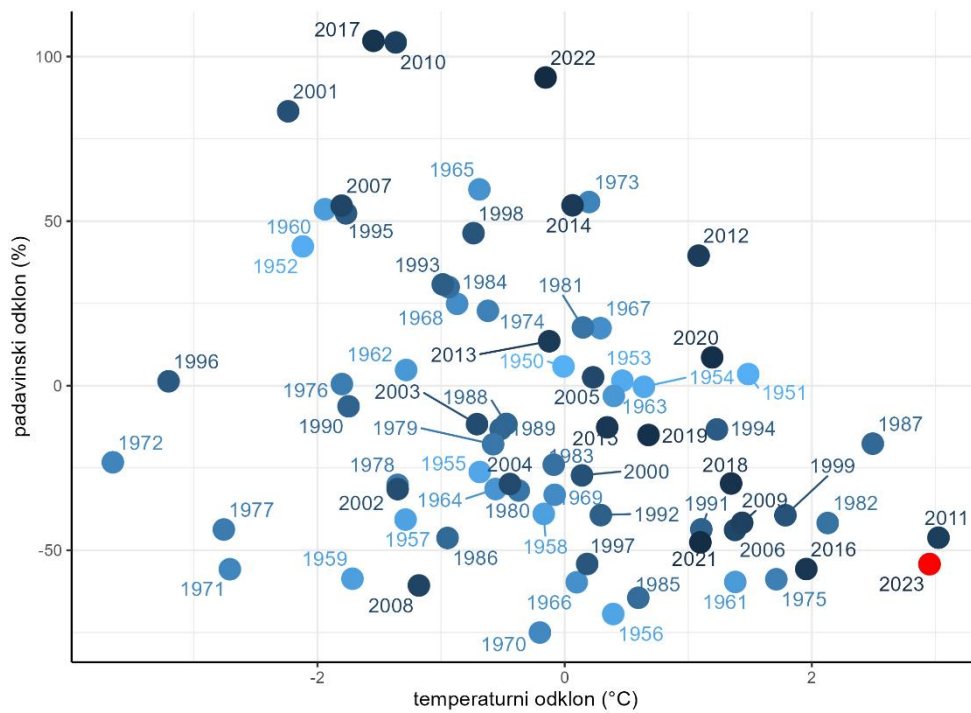
Slika 5. Kazalnik trajanja sončnega obsevanja septembra 2023 glede na povprečje tridesetletnega primerjalnega obdobja 1991–2020. Zemljevid je shematičen, ker je narejen na osnovi majhnega števila podatkov. Posebej ob meji države so napake lahko velike.

Trajanje sončnega obsevanja: september 1961–2023 Primerjalno obdobje: 1991–2020

Slika 6. Relativni odklon trajanja sončnega obsevanja na državni ravni v septembrih 1961–2023 glede na povprečje tridesetletnega primerjalnega obdobja 1991–2020. Z oranžno so označeni nadpovprečno, s sivo pa podpovprečno osončeni meseci. September 2023 je označen s temnejšo barvo. Povprečje prejšnjega referenčnega obdobja 1981–2010 je označeno s črtno vodoravnico.

September 2023 je po skupni mesečni statistiki temperature zraka in višine padavin zelo podoben do sedaj najtoplejšemu septembru 2011, ki pa je bil na ravni Slovenije nekoliko bolj namočen. Zemljevide odklonov za izbrane spremenljivke najdete na povezavi <https://meteo.arso.gov.si/met/sl/climate/current/archive/monthly-charts/>.

Slika 7. Razsevni grafikon kazalnika višine padavin od odklona povprečne temperature zraka za septembre v letih 1950–2023. Svetlost barve kroga je povezana z letnico; starejša leta so svetlejša, novejša leta temnejše barve. Letošnji september je označen z rdečim krogcem.

ARSO, 3. oktober 2023